

TIRE TE YAKƏBU Ú YORUA

Yakəbun tire te, ta ka naanę dokeobu yă be ba yarinę baama mi Romugiba bandu dii. Ta sun sőmę nge mę n weenę Yesugii u win wāaru diisina. Wahala yà n nùn deema, n weenę u təmania, u ku Gusunę taare wę. Domi win min diya u koo somiru wa. N weenewa u win yara kpř, kpř u sőssi win kookoosu sō ma u sāa Yesugii. N n weenę u goo gém. Təmbu kpuro ba sāawa tia Gusunən nəni sō.

Tire ten gari mero ya sāawa kookoosu sāora tənun naanę dokebu bu koo sōsira.

Tire ten kpunaa

1. Təbiribu, wiru 1:1.
2. Naanę ka bwisi, wiru 1:2-8.
3. Sāaro ka gobigii, wiru 1:9-11.
4. Laakari męeribu ka kəkiribu, wiru 1:12-18.
5. Nəəbu ka kobu, wiru 1:19-27.
6. A ku goo gém, wiru 2:1-13.
7. Naanę dokebu ka bin kookoosu, wiru 2:14-26.
8. Yesugii ka win yara, wiru 3:1-12.
9. Bwisi yi yi wee wəllun di, wiru 3:13-18.
10. Kookoo kəsusun kirəba, wiru 4:1n di sere wiru 5:6.
11. Təmanabu ka kanaru, wiru 5:7-20.

Təbiribu

¹ Beε, bwasenu wəkura yiru, beε be i yarinę handunia kpuro sō, nę Yakəbu, Gusunę ka Yinni Yesu Kirisin yoo, na beε təbura.

A bwisi kanə ka naanę

2 Negibu, laakari m̄eeri bwese bweseka yè s̄o i wɔri kpuro i ye garisio ḡoru dobu.

3 Domi i yē ma b̄een naane dokebu bù kun laakari m̄eeribu kpanē bu koo b̄ee temanabu marua.

4 Adama i de temanabu bu bin s̄omburu ko sāa sāa kpa i n ka sāa t̄n girobu be ba yiba, kpa gāanu kun maa b̄ee tie.

5 Bwisi yì n b̄een goo k̄omie u Gusun̄o bikio, u koo nūn yi wē domi Gusun̄o wiya u yi t̄mbu kpuro wēemō ka nuku tia gerusibu sari.

6 Adama yēro u bikio ka naane, n kun ka sika. Domi wi u sika mō u sāawa nge nim wōkun nim mē woo ga suam̄a ga b̄orikiam̄a yam kpuro.

7-8 U sāawa ḡrusu yirugii wi u n̄ swaa tia swīi win wāaru s̄o. T̄nu win bweseru u ku bewisiku ma u koo gāanu ganu wa Yinni Gusun̄on mi.

Sāaro ka gobigii

9 I de naane dokeo bwēbwē u woo kana yēn s̄o Gusun̄o u nūn wōlle sua.

10 Dukiagii maa u woo kān̄o win kawabun s̄o, domi u koo doona nge yakasun wēsu.

11 S̄ō yara ka win yam susuru ma yakasu gbera, sin wēsu d̄erura ma sin buram kpa. Nge meya dukiagii u koo d̄erura win s̄oma s̄o.

Laakari m̄eeribu ka k̄okiribu

12 Doo nōrugiwa wi u laakari m̄eeribun saa s̄o temana. Domi win laakari m̄eeribun biru u koo wāaru wa tēn nōo mwēeru Yinni bu kua be ba nūn kī.

13 B̄à n ka goo kōsa k̄okura u ku raa gere u nee, Gusun̄owā u nūn k̄okura. Domi ba ku ra ka Gusun̄o kōsa k̄okiri, meya win tii u ku ra maa ka goo kōsa k̄okiri.

14 Adama sanam me tənun kĩru kankam ta nùn soka ta gawa, yera u kəkirira.

15 Yen biru kĩru kankam ra gura sue kpa tu toraru ma, toraru tà n maa kpẽa ta kpa, kpa tu gao ma.

16 Nen kĩnasibu, i ku tii nɔni wɔke.

17 Kẽe geeru baatere ka kẽe buranu kpuro saa wɔllun diya nu ra ne. Nu maa weewa Gusunən min di wi u sɔɔ ka suru taka kua. Wiya wi u ku ra kosi, u n̄ maa tiro mɔ.

18 Win tii tiin kĩru sɔɔra u ka sun kua win bibu ka win gari gee su ka ko nge yãku gbiikii te u mwa win taka koora kpuron di.

Nɔɔbu ka kobi

19 Nen kĩnasibu, i yeni yẽ sãa sãa, adama i de baawure u n da nɔ kpaaka, kpa u n da saku u sere gere, kpa u n da te u sere mɔru bara.

20 Domi tənun mɔru ku ra kom gem ko Gusunən nɔniɔ.

21 Yen sɔɔ, i daa disinugia ka kom kãsum kpuro derio kpa i gari yi mwa ka tii kawabu yi Gusunə u duura bœen gɔruɔ domi yiya yi koo kpĩ yi bœen hunde faaba ko.

22 Adama i de i ko gari yin kowobu, n̄ mɔ yin nɔwəbu tɔna be ba tii nɔni wɔkumɔ.

23 Domi wi u gari nua ma u n̄ kue, u sãawa nge durɔ goo wi u win wuswaa mœera diki sɔɔ.

24 Ye u mœera u kpa u doona ma u duari mii mii nge me u sãa.

25 Adama wi u wooda gea wẽerimɔ ye ya tənu yakiamɔ ma u ye mem nɔɔwamme ka temanabu, ma u n̄ sãa nɔwɔ wi u koo duari, wiya sãa doo nɔɔrugii win sɔmburu sɔɔ.

26 Goo ù n tamaa u Gusunə sãamɔ ma u n̄ win yara kpĩa, u tii weesu kuammewa, win sãaru kama.

27 Wi Gusunə Baaba u garisi win sāo geon tii, wiya wi u ra gobekuba ka gəminibu nəɔri ben nəni swāaru səo kpa u tii nənə handunian disinun di.

2

A ku goo gem

1 Negibū, bəe be i bəsen Yinni yiikogii Yesu Kirisi naane doke, i ku təmbun bəere keranaa məeri.

2 Nge me n tē wāa, gobigii goo u du bəen mennə yerə ka wuran taabu ka yabe buraru, kpa sāaro goo u maa duuma ka yabe kīanu.

3 I n yabe burarugii bəere wē i nəe, u sinə tən giro sin yerə, ma i maa sāaro səowā wi, u yōro giə, n̄ kun me u sinə temə,

4 i n̄ təmbun bəere keranaa meerim? I n̄ maa bu sirimə ka bwisiku ni nu kun dənde?

5 Nen kīnasibu, i swaa dakio. Gusunə u bu gəsa be ba sāa sāarobu handunian nəni səo bu ka ko dukiagibū ben naane dokebun sə, kpa bu bandu di te u be ba nùn kī nəo mwəeru kua.

6 Adama bəe i sāaro be gema. N̄ n̄ dukiagii bera ba bəe dam dəremə ba bəe gawamə ba ka daamə siri yerə?

7 Beya ba maa yīsi gee te gari kam gerusimə te Gusunə u bəe wē.

8 Ka gem, gea i mə, i n̄ ban te Gusunə u swīin wooda məm nəowā nge me Gusunən gari gerua yi nəe, “A wunen tənusi kī nge wunen tii tii.”

9 Adama i n̄ təmbun bəere keranaa məera durumwa i mə, ma wooda ya bəe taare wēemə yēn sə i n̄ ye məm nəowē.

10 Domi baawure wi u woodabəa kpuro swīi ma u tia tora, yēro ye kpuro torariwa.

11 Geema, wi u nεε, “I ku sakararu ko,” wiya maa nεε, “I ku tənu go.” Yen sõ, à kun sakararu kue, adama ma a tənu go, a wooda sarawa.

12 I gari geruo kpa i n mò nge be Gusunə koo siri ka wooda ye ya tənu yakiamə.

13 Domi wi u kun wənwəndu mə, wənwəndu sariru səəra ba koo yēro siri, adama wənwənda ta koo kpī tu woo kana siribun wuswaaø.

Naanə dokebu

ka bin kookoosu

14 Negibu, are yerà n mə, goo ù n gerua u nεε, u naanə dokebu mə, kpa u kun bin kookoosu mò. Naanə doke bi, bu koo yēro faaba ko?

15 Su gesi nεε, bεegii goo, tən durə n̄ kun mε tən kurə u yānun yāaru mò ma u n̄ maa mə ye u koo di.

16 Been goo ù n nùn səəwa u nεε, kpuna mu n do, a ku de wooru tu nun go, kpa a di a debu, adama u n̄ nùn wē yēn bukata u mə wasin sõ, arufaani yerà n mə.

17 Nge meya naanə dokebu bù n wāa bi təna, bù kun səəsire ka kookoosu, bu kua kam.

18 Adamə goo u koo nεε, wini u naanə doke, wiənə maa u kookoosu mə. Kon gere, a man wunen naanə dokebu səəsio n̄ kun ka kookoosu, kpa ne maa n̄ nun nən naanə dokebu səəsi ka nən kookoosu.

19 Geema, a naanə doke ma Gusunə turowa wāa. N wēra mε. Werekunun tii nu maa yē mε, ma nu diirimə berum sõ.

20 Adamə wunə laakari sarirugii, a n̄ tuba ma naanə doke bi bu n̄ səəsire kookoosu səə bu sāawā kam?

21 Mbən dera bəsen sikado Aburahamu u gem wa Gusunən wuswaa. Win kookoosa, ye u ka win bii Isaki yākuru kua.

22 A n̄ wa win naanə dokebu ka win kookoosu s̄imə sannu? Ma win kookoosu s̄əssi ma win naanə dokebu yiba.

23 Ma Gusunən gari koora yi yi nee, “Aburahamu u Gusunə naanə kua, ma Gusunə u nùn garisi gemgii.” Ma ba nùn soka Gusunən bərə.

24 N̄ men na, i wa ma Gusunə u tənu gem wēemə win kookoosun s̄ō, n̄ m̄o win naanə dokebu tənan s̄ō.

25 Nge meya n̄ maa sāa ka Rahabu, kurə tanə wi. U gem wa Gusunən wuswaa win kookoosun s̄ō ye u ka dera Yuuban goro be, ba dua win yenuə ma u bu yara ka swaa tuka gaa.

26 Nge me wasi yi yi kun hunde m̄o gora, nge meya maa naanə doke bi bu kun s̄əssire kookoosu s̄ō, bu kua kam.

3

Yesugii ka win yara

1 Negibu, i ku de i n̄ dabi bəe be i kī i ko Gusunən garin keu koosiobu. Domi i yē ma bəse be sa Gusunən garin keu s̄əssimə ba koo sun siri ka wənwəndu sariru n̄ kere gabu.

2 Gāa dabini s̄ōra bəse kpuro sa ra tore. Goo ù kun tore gere s̄ō u sāawa tənun tii wi u koo kpī u win wasi kpuro yaruka doke.

3 Sa ra dumi yaruki dokeye yi ka sun m̄em nəowā. Nge meya sa ko kpī su yin wasi kpuro gəsikia.

4 I kpam goo nimkusu mεerio. Baa mε su kpā ma woo damgisu su bərikiamø, sese piibuwa ba ra ka su gəsikie, nge mε goo temø u kī.

5 Nge mεya yara ya sāa gāa piibu wasi sōo. Adama ya ra woo kane gāa bakanun sō.

I mεerio nge mε dōo yēe piibu ga koo kpī gu dāa sube bakaru dōo meni.

6 Yara ya maa sāawa nge dōo. Ya sāa nge kōsan wāa yeru besen wasin doo dookan suunu sōo, ma ya wasi kpuro sankumø, ya maa besen handunian wāaru kpuro dōo menimø ka gərin dōo.

7 Tənu u koo kpī u yēe bwese bweseka kamia, yi yi naasu nné mō ka yi yi kabirimo ka yi yi wāa nim sōo, ka sere gunosu. U mam yi kamia kō.

8 Adama goo sari wi u koo kpī u yara kamia. Ya sāawa gāa kōsunu ni goo kun kpē u dwiyyasia. Ma ya dēe gəgjii yiba.

9 Yera sa dendimø sa ka Yinni besen Baabə siaramø, sa maa kpam ka ye təmbu bōrusimø be Gusunø u taka kuə win weenasibu.

10 Siarabun gari ka bōrin gari yarimø nōo teu gen min di. Negibu, n n̄ weene n sāa nge mε.

11 Bwii tian di nim durom ka nim taatam ko n swī sannu?

12 Negibu, mango ya koo sōobun binu ma? Nge bere tōka ya koo mango ma? Meyə maa ba ku ra nim durom sōke nim mε mu bōru mōn di.

Bwisi yi yi wee wəllun di

13 Been wara u bwisi ka yēru mō. U bwisi yi sōosio win daa gea sōo ka kookoo si u mō ka tii kawabu ka laakari.

14 Adama ì n nisi kōsunu ka kinenu mō been gōruø, i ku woo kana. I ku maa gem weesu kua.

15 Bwisi yin bwesera kun wee wəllun di. Yi sāwa handuniagii, ka wasigii, ka Setamgii.

16 Domi mi nisinu ka kinenu wāa, miya daa bereteké ka kōsa kpuro ra n wāa.

17 Adama bwisi yi yi na wəllun di, gbiikaa yi dəere, yen biru yi nəo tia kasu, yi du, yi n̄ ka wesiano sē, yi wənwəndu mə ma yi ra səm geenu ko. Yi n̄ kīru gem wəxəmə, yi n̄ maa murafitiru mə.

18 Be ba nəo tia kasu ba duurumə ka alafia, ma ba gem gəxəmə.

4

Handunian kīru

1 Man diya sannəsu ka sikirinəsu naamə bəen suunu səo. Su naaməwa gāa dabinun binen di ye ya ra n tabu mə bəen wasi səo.

2 I kī i n gāanu mə ni i n̄ kpē i wa, ma i səoru sāa i ka tənu go. I gāanun bine mə ni i n̄ kpē i wa, ma i sikirinamə, i sankinamə. Ye i kī, i n̄ ye mə domi i ku ra Gusunə bikie.

3 In maa bikia i ku ra wa yèn sō torara i ka bikiamə kpa i ka ye dendibəen tii tiin kīru səo.

4 Bəe be i n̄ ka tən turo yō, i n̄ yē ma handunian bərə Gusunən yiberewa? N n men na wi u kī u ko handunian bərə, u tii kua Gusunən yibere.

5 I kun tamaa kam səɔra Gusunən gari gerua yi nee, “Gusunə u besen hunde ye u sun wēn kīru bikiamə ka nisinu.”

6 Adama u ra tənu durom kue me n kpāaru kere, domi Gusunən gari nee, “Gusunə kun wāa be ba tii suen biru, adama u tii kawobu durom kuammə.”

7 N n men na, i Gusunə wiru kpīiyə. I Setam yinə kpa u bəe suuri.

8 I Gusunə susio, u koo maa bεε susi. I bεen nəma dεerasio, bεε durumgibu. I bεen gōrusu sārasio, bεε gōrusu yirugibu.

9 I de i n nuki sankire kpa i n gəo wooru sō kpa i swī. I de bεen yēesu su gəsia swī kpa bεen nuku dobu bu gəsia nuku sankiranu.

10 I bεen tii kawo Yinni Gusunən wuswaaø kpa u bεε sua wollo.

A ku wunegii siri

11 Negibū, i ku kōsa manina. Wi u win winsim kōsa gerumō, n̄ kun me wi u nūn sirimō, woodan kōsa u gerumō ma u ye sirimō. Wee, à n wooda sirimō, a n̄ maa sāa wi u ra ye mem nəowē ma n kun mō wi u ye sirimō.

12 Gusunə turowa wooda wēemō, wiya maa sāa siri kowo. Wi turowa koo kpī u faaba ko, wiya koo maa kam koosia. N n men na, wara ra n wunə a ka wunen winsim siri.

Iku tii sua

13 I man swaa dakio tē, bεε be i mō, gisō n̄ kun me sia i ko da wuu kasa i ko mi wōo tia kpa i tenkuru ko i are di.

14 Domi i n̄ yē ye bεen wāara ko n sāa sia. I sāawa nge bukō ge ga ra wərumē saa fliko səo, yen biru kpa gu yarina.

15 Me n weene i gere wee. Yinni Gusunə ù n kī, ma i wāa, i ko yeni ko, n̄ kun me yeəno.

16 Adama tē i woo kanamō i tii suamō. Woo kana bin bweseru kpuro bu n̄ wā.

17 Nge meya baawure wi u geən kobi yē ma u kun kue, u torawa.

5

Dukiagibun kirɔ

¹ Tẽ b  e dukiagibu, i man swaa dakio. I sw  iy   kpa i n araru m   wahala ye ya b  e sisien s  .

² Be  en dukia sankira, ma g  emi be  en y  anu di.

³ Be  en wura ka be  en sii geesu wurura diira. Wurura yera ya koo b  e are k  suru diiya, kpa yu be  en wasin yaa baasi di nge d  o. I dukia gura i taasine sanam d  akim meni s  o.

⁴ Wee, i n s  om kowobu ben gobi k  sie be ba ka b  e d  ianu gura gber  , ma gobi yi, yi wuri m  . D  ia guro ben wuri maa dum   w  llu ka tem Yinnin swaa s  o.

⁵ I be  en w  baru di handunia s  o ka dukia baka ka y  erib  . I dim   i b  riam   nge y  aa saka y  aru.

⁶ I geegii taare w   i go, u n maa ka b  e gabirine.

Temanabu ka kanaru

⁷ Yen s  , negibu, i teman   sere Yinni u ka wurama. I me  rio nge m   gbee wuko ra n suuru s  a u n ka tem mara mu n  n d  a geenu marua. U ra n guri gbiikii ka d  aki mara.

⁸ Be  en tii maa, i n suuru s  a, i n y   dim dim domi Yinnin naaru ta turuku kooma.

⁹ Negibu, i ku g  buru waana kpa bu ku raa b  e taare w  n s  . Wee siri kowo u y   dii k  nnaw  .

¹⁰ Negibu, i Gusun   s  m  bu yaayo be ba gari gerua ka Yinnin y  siru. I ben suuru saario ye ba kua n  ni sw  aru s  o.

¹¹ Wee, sa bu sokum   doo no  rugibu y  n s   ba y  ra dim dim. I Yoobun temanabun baaru nau, i maa y   ye Yinni Gusun   u n  n kua yen biru. Domi Yinni u ra w  nw  ndu ka t  n geeru ko.

¹² Ye n kpuro kere negibu, i ku ka w  llu b  re, n   kun m   ka tem, n   kun m   ka g  anu ganu. I gesi

geruo meya sanam me n sãa mε, kpa i gere aawo, n ñ mε, sanam me n ñ mε, kpa i ku ka wəri Gusunən siribu səo.

¹³ Nəni swãara bεen goo deemawa? U kanaru koowo. Goon nukura ta do? U Gusunə siaro ka womusu.

¹⁴ Bεen goowa barə? U Yesun yigbe tənwerobu sokusio. Bera ba koo nùn gum tāre ka Yinnin yīsiru kpa bu nùn kanaru koosi.

¹⁵ Kana naanegii te, ta koo barə wi faaba ko. Yinni Gusunə u koo nùn bwãa dobu wẽ. U n daa maa tora, ba koo nùn suuru kua.

¹⁶ N n men na, i bεen durum tuuba kuanj, kpa i n kanaru kuanamme, kpa i ka wa i bekura. Gemgiin kanaru ta dam arufaanigum mə n kpā.

¹⁷ Eli, tənuwa nge bεse. U kanaru kua gem gem gura yu ku ne, ma gura kun na sere wõo ita ka suru nəəba tia.

¹⁸ Yen biru u kpam kanaru kua, ma Gusunə u gura neesia ma u dera dñanu kpiā temə.

¹⁹ Negibu, bεen goo ù n ka gem tonda ma goo ka nùn wurama mi kpam,

²⁰ i n yε ma wi u ka toro wurama saa torarun swaan di, u koo toro win hunde wəra gəən nəman di kpa u de bu tora dabinu kpeesia.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8